

ЗВЕЗДА

Цена огласима:

На 1. стр. цела стр. први пут 15.— дин., $\frac{1}{2}$ стр. 8.— $\frac{1}{4}$ стр. 6.— дин. На остале три стр. цела 10.—, $\frac{1}{2}$ стр. 6.—, $\frac{1}{4}$ стр. 4.— дин. Понављања у половини цене. Огласи више од три пута по погодби.

Читаоцима „Звезде“

Молимо читаоце који до сада нису положили претплату за Месец Октобар и Новембар да непремано исту пошалу штампарии Павловића и Стојановића Београд, Дубровачка ул. бр. 9.

Препоручујемо читаоцима да се претплаћују код пошта, јер ће тиме бити сигурни да ће сваки број листа добити.

Администрација „Звезде“

ЕГОИСТА ИЗ ИНАТА

СЛИЧИЦА
ОД
САХЕР-МАЗОХА
(НАСТАВАК)

„Немој се љутити“, утињаваше га Виргинија; »зар ти нисам ја једина и права пријатељица; зар ја не емем бити искрена према теби? Мени су се допали твоји комади, и ја се нетински радовах да играм улоге, које си ти написала, и веровала сам у твој таленат — можда сам се варала, а можда си чак и ти био у заблуди. Мене заслепљује љубав, а тебе честољубље. Но од сада почињем мрести твоје комаде — те комаде, који су препрека нашој љубави. Учини ми ту љубав, те се окани илузија. Нека ти буде тај комад последњи; ја те љубим, па зар ти то није доста?«

„Ти говориш, Виргинија, о илузијама и о заблудама! Дакле и ти већ сумњаш у мој таленат? Зар и ти верујеш, да тај заслепљени Белоти Бон има заиста право да одбаци све оно у комедији, што није створио Голдони?“

„Такав поглед ја не делим“, одговори му Виргинија. Али и сам не можеш порећи, да садашњи свет није у стању створити уметничко дело, као који од наших класика, на пример Данте, Бокачи, Ариосто, Тасо, Алфијери или Голдони.“

„Како детињасто!“ настави Бетולי. »Та није ли Манцони далеко надмашно недотупавног и блудног Бокачија својим романом „Вереници“?«

„То је могуће; али Голдони је заиста недостижан;“

„Како можеш такву глупост и изговорити?“

„Ти си тврдоглав“, одговори глумица и ухвати га за руке. „Ја ти већу учинити на жао; твој комад може бити врло добар, али ипак не може се потцењивати Голдони.“

„Увек и увек то слепо поштовање класика!“ викну Бетולי, и одвоји руке од Виргинијиних. »Голдони нити је тако велик, нити је тако добар, као што га

ГАЛАНТЕРИСКА РАДЉА КОСТЕ НИКОЛИЋА И ДРУГА

ДОБИЛА ЈЕ НАЈВЕЋИ ИЗБОР:

Зимског рубља мушког, женског и деџет, као: кошуља, поткошуља, гаџа, чараша и прсаута, између којег и рубља Д-р Јегера са гаранцијом да је право;

Женских блуза, сукања муфова и крагинова од пелца;

Зимских капа мушких, женских и деџих;

Каљача петроградских;

Обуће мушке, женске и деџе за улицу и по кући;

Спреме за удаваче, младожење и девере;

Шалова за кумовске и старо-сватске свеће;

Шешира и цилиндера најновијих и у свима ценама;

Рубља белог мушког и женског;

Марама женских за испод и преко либадета, затим марама кашмирских, штофаних и плетених;

Краватни мушких;

Кишобрана свију врста;

Ћебета и пледова;

Сапуна, мириса, теста за зубе, воде за уста, лице и косу, помаде и праника за лице;

Албума, новчаника, табакера, и остале помодне и галантериске робе.

◆ ЦЕНЕ СУ УТВРЂЕНЕ И ЈЕВТИНЕ. ◆

Поручбине из Србије извршују се најјефтиније и најтачније.

замислила Белоти Бои. Само у томе лежи ствар, што је он одавно писао и умро па се може непристрасно и независно оцењивати. Његови су вршњаци том „великом једином, недостижном“ Голдонију загорчили живот исто тако, као што сте ви ти и Белоти Бои загорчили живот мени!“

„То писам знала, да те унесрећавам таквим говором“, рече Виргинија и побегде, те мораде окренути своје лице нагири.

„Да, ти ме унесрећаваш кад сумњаш у мој таленат“, рече Бетони; „ја могу исто тако добар комад написати као и Голдони.“

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

АНЕГДОТА

У КРАЉЕВСКОЈ ГРОБНИЦИ

— Ц. М. —

Кад Јосиф П. посети своју сестру Марију Антоанету, и то још не као цар по као „римски краљ“, дође он том приликом и у чувени манастир Св. Дениса. С њим бежу сестра његова и зет му краљ Луј XVI. Настојник манастира не познаде их.

Улазећи у манастир дођоше до неких степеница, на чијем подножју гораху свеће. Јосиф застане.

„Господине настојниче, какав је ово свод?“

„То је гробница краљева из дома Бурбона.“

„Ја бих се радо сипао у њу“, додаде краљ Луј. „Изглед гробнице не плаши ме!“

Настојник им показа пут и оба краља и краљица сиђоше низ степенице. У дну њиховом, баш на самом уласку у гробницу, стојаше један мртвачки сандук.

„Какав је то сандук?“ упита краљица.

„Сандук краља Луја XV., госпођо.“

„Шта“, узвикну она, „нашега деда?“

Инокентито био је откривен и калуђери одалоше почаст монархима. За тим Марија Антоанета унута, зашто се сандук Луја XV. налази на том месту, у место да је у одређеној палези.

„Један стари обичај захтева“, одговори настојник, „да последњи умрли краљ остане на свом месту, докле га не заступи за њим умрли краљ. Свеће које на овом светњаку горе, означају број година владе умрлога краља и“ додаде „ми их брижљиво чувамо.“

Тек што је довршио, кад дуну ветар и подиже један крај покрива, који покри неколико свећа. Краљ задрхта, краљица уплашено узвикну, а Јосиф у пркос свагдашњој философији својој пребегде.

„Бројеви по каткад стоје у вези с несрећом“, примети краљица тихо, и поче бројати угашене свеће. „Шеснаест“ рече она, „краљ, мој муж шеснаест је по имену. Ко зна шта значе шеснаест угашених свећа!“

НАЈВЕЋА И НАЈСОЛИДНИЈА ПЛАТНАРСКА РАДЊА ЈЕ
у Београду

КОСТЕ НИКОЛИЋА И ЈОВАНОВИЋА

УЛИЦА КН. МИХАИЛА и „ТЕРАЗИЈЕ“

У тој радњи добија се најлепши избор:

ПЛАТНА у свима ширинама и квалитетима;

ПОРХЕТА бела и у боји, клот и у мустрама.

❖ **МОЛДОНА, ФЛАНЕРА и ЧОЈИЦЕ** ❖

у свима ширинама и ценама.

ЦВИЛИХА, КОНОФОСА и ОКСФОРДА

за душеке, ролетне и јастуке.

У богатом избору:

❖ **ТЕПИХА** ❖

у свима врстама, ширинама и ценама.

За тим:

ЗАВЕСА чипкани и **ЗАВЕСА** штофани,

свију квалитета, свију боја и свију цена.

и најзад: Вуне и вунице за чаране, Памука, Јуте, Конгре-штофа, Свице, памука за штиковање и остале ситнице, које овој радњи припадају.

Сва роба је одличног квалитета.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ.

Поручбине из Србије извршују се најтачније а мустре на захтев шалу се бесплатно.

1, 3—10

РАСПРОДАЈА

РАСПРОДАЈЕ

Градња код Вредног Градника

ЈЕДНУ ВЕЛИКУ ПАРТИЈУ

САМИХ

КАПУТА ЗИМСКИХ

кратких и дугачких више сорте

од добрих штофова

и

ВРЛО УКУСНО ИЗРАЂЕНИ

СТОВАРИШТЕ ГОТОВОГ ОДЕЛА

ЕШКЕНАЗИ И ХЕРЦОГ

Београд

Васина улица бр. 12.

3, 3—10

Шабац

у кући Крестановића на великој пијаци.

РАСПРОДАЈА

ИЗЛАЗИ
ушорником, чешвршником
и недељом

ЦЕНА:
за 1 месец 1 динар
или 1 круна

Претплату примају све поште у
Србији и иностранству

ЗВЕЗДА

ПОРОДИЧНИ ЛИСТ

Претплату треба слати:
ШТАМПАРИЈИ
ПАВЛОВИЋА И СТОЈАНОВИЋА

Неплаћена писма не примају се

Рукописи не враћају се.

УРЕДНИШТВО СЕ НАЛАЗИ
У ДУБРОВАЧКОЈ УЛ. БР. 9

БРОЈ 10 ПР. Д.

Уредник: Јанко М. Веселиковић

БРОЈ 10 ПР. Д.

*

Кад на ведро, благо небо
Мрак рашири крила своја,
И уморна душа тоне
Усред мира и покоја —
Ветрић шуми са планина
Чудне бајке из давнина.

Он уздиже прошлост древну,
Што је тама давно крије,
И пред око, што се еклапа
Тајанствене слике вије,
И затрепти душа чиста,
А у оку суза блиста.

Час тихано нежним дахом,
Он нејасну тугу буди,
А час срце уздрхће
Од ледене, грозне студи,
И око се тад отвара
Пуно огња, пуно жара.

А он леће широм света,
И у срцу наду диже,
Или грми клетвом страшном
Ал' у сваки кутак стиже
И молитва усред мрака
Пут небеског лебди зрака.

Љ. Ж. С.

„ЦИГАНЧЕ“

ИЗ ЗБИРКЕ „СИТИ И ГЛАДНИ“

— Јанко М. Веселиновић —

(НАСТАВАК)

XXV

Међутим Гајић тога вечера беше код Пантићевих. Он се свесрдно забављао с Миленом и готово запрепашћен слушао њену причу о Пави.

Кад на неког викну: бела врана, онда он оста бела врана; не може га од тога опрати ни Дунав ни Сава. Више му ни пријатељи нису пријатељи.

Тајанствени нестанак Павин даде повода разном тумачењу. И ови се сложише: да је некуд утекла. Неки чак испричаше и читаву причу: како су је видели с некаквим младићем баш онога дана, кад је од куће отишла, у Макину. На ту причу се много што шта надодаде. Коне из дворишта шапутаху:

— Ја сам видела да та неће дуго девовати!

— Ја сам је виђала с једним господином.

— А ја с једним столарским калфом у Топчидеру.

— Ја сам се само чудила господар-Пантићу како је могао гледати да се његова госпођица кћи дружи с њом!

Али би тај шепат умукао чим би видели Стојадина и Христину. Пред њима нико не имаде срца речи рећи. Има несрећа пред којима и највећи завидљивац и пакосник уступа. Ко је видео овог несрећног оца и ону јадну мајку, тај се морао препразити. Несрећа их скаменила те не умедоше ни бола исказати. Витки стас Стојадинов клону а коса оседе. Да им је умрла не би их толико убила.

Те су приче летеле од уста до уста, рекао би да их је сам ветар пренашао, па су тако доспеле и до Милене.

— Ко би могао помислити! — узвикиваше она. — Ко би о Пави могао помислити да је таква!

— Мени се она никако није допадала — рече Гајић — И, право да вам кажем, није ми било право кад сам видео да се с вама дружи.

— Ех, није вам било право! А овамо сте се и сами с њом радо забављали!.. — добаци му Милене и погледа га испод ока.

— Хвала на тако високом мишљењу о мени! Да нећете рећи да сам због ње и долазио? Молим вас, реците! — рече он намрштено.

— Нећу баш то да кажем, али...

Гајић се диже.

— Опростите, госпођице — рече — али после тих ваших речи мени не остаје ништа друго него да вам кажем: с Богом!

— Па шта је? Шта сам вам казала?... Зар се с вама не може ни нашалити? — рече она преплашено, бојећи се да не иде.

— Такву шалу не трпим! Ја не трпим да ме сравњујете с *таком* девојком! Ја сам у вашу кућу

ушао поштован и поштујући, па не бих био рад да буде друкше ни од сад! Ја ту... (хтеде рећи Паву, али си предомисли) девојку — који ли је ђаво — ни сањао нисам док овај поштовани праг нисам прекорачио, а прекорачио сам га због вас, по позиву вањем и вањих родитеља.

— Имате право; опростите!

— Добро, али нека је ово последњи пут!

— Седите!

— Да седнем.

И он седе близу ње.

— Кад велите да сте због мене долазили...

— Него због кога бих? Истина, ја дубоко поштујем вашег оца и мајку, али прави магнет, што ме овамо привлачи, то сте — ви!

И погледа јој право у очи. Њу обли румен. Он је полако узео за руку.

— Да, Милена, ти, племенита и узвишена девојко, ти ме овде привлачиш! Ти не знаш шта си учинила са овим јадним срцем и овом јадном главом, па ме мора заболети душа кад ми и онако једно чудовиште натураш! Ја те волим неизмерно, безгранично! Љутиш ли се! Је ли ти криво што ти ово рекох? Само пружи прстом на врата и ја одмах одлазим!

Она сагла главу, не гледаше му више у очи, али му ни врата не показа.

Он принесе њену руку уснама и притисне на њу врео пољубац.

— Та ја ћу полудети! — рече — Је ли могућно да и ти мене волиш?!... Мила! Срећо моја! Та ја сам стрепио, ја сам умирао од страха — а гле! Ти ме волиш?! Збиља, волиш ли ме?...

— Да!

— О, злато моје! Допусти да ти изљубим ове ручице!

Па љубећи јој руке стаде је заливати изливом својих осећаја.

— Ти, тако лепа, мила, племенита, ти ме волиш! И ја тебе! А знаш ли од кад? Од првог часа кад сам те видео. Чим си ступила у салу Коларчеву у белом руву као вила, неки врео дах запахну ме по образима. Отеше ми се очи за тобом! Не могах мировати док се с тобом не познадох. Кад сам те узео у наручја у валцеру, а мене остави памет! Чинило ми се да не играмо него да летимо по небесном простору!... Знаш ли да те волим више него цветак сунце, више него мајка чедо!

И сад насташе изјаве љубави. Ту се причаху снови. Гајић ништа друго није радио него само сањао њу, ведру, веселу, прозрачну као неко надземаљско биће, чији је глас звонио као музика, чији га је дах опијао као мирисави ружичњак....

Беху срећни, пресрећни....

Вече се спуштало лагано. Сенке кућа беху пале на улицу; хладан ветрић пиркаше.

— Да седнемо крај прозора — рече она.

— Да седнемо, душо, да гледамо свет и да и он нас гледа.

— Зар се ви бојите? — упита га она.

— Напротив. Моја је љубав чиста и поштена. Ја немам ни према коме никаквих обавеза. Ако ти ниси противна, објавићу је целом свету! — рече он и примаче две столице прозору.

— Ја се не бојим никога. Мами ћу казати вечерас а и оцу. Знам да ми неће бранити.

— И ја немам никакве препреке. Отац ми је и тако вољан да ме жени.

Седоше крај прозора и гледаху свет што пролажаше улицом.

— Него се љутим на вас! — рече она.

— Зашто, душо?

— Што ми не дате што год да читам.

— Па зар си прочитала оне књиге?

— Ја оне не могу да читам!

— Мила!

— Бога ми, не могу! Може бити да су оно добре књиге, али ја за њих не марим, не занимају ме! Шта ме се тиче тамо неки старац! Мени дајте књига у којима се пише о љубави! Имате ли *Нану*? Чула сам да је то лепа књига.

— Од кога сте то чули?

— Причала ми једна другарица.

— Та књига није за вас! — рече он озбиљно.

— Зашто?

— Зато што сте ви чедна девојка, и што чедне девојке не треба да читају такве скандале?

— Какве скандале?

— Ужасне! Ја црвеним кад их читам! Не, не, ви то нећете читати! Ја бих казнио највећом казном онога што се усудио да то преведе и штампана те нам младеж развраћа!

— Баш бих радо видела шта ја то!

— Душо моја, то ти не могу дати! Ја желим да ти будеш моја жена; а моја жена мора бити чедна у сваком погледу. Кад би била друкчија ја је не бих волео!... Ја имам других књига, лепих, занимљивих....

— Јест као ове што су!... рече она и напружи ушнице.

— Добро; донећу ти баш занимљивих. Јеси ли читала *Дов на милионе*?

— Нисам, али сам слушала да је то лепо!

— Врло лепо! Па после, имам *Гитану*, па *Краљицу ноћи*, па *Борбу око милиона*, па *Ноему*... Знаш ли да не можеш књигу оставити из руку, тако је то занимљиво.

— Па кад ћете ми донети те књиге?

— Сутра, кад дођем.

— Зар цео дан да седим као очајник? Знате ли да ме уби чама!

— Добро, ја ћу вам послати сутра пре подне....

Били су задовољни обоје: она, што ће једанпут добити, по њеном мишљењу, *праве* романе, а он што му је пошло за руком да је одврати од *Нане*.

Свакој би девојци он дао *Нану* веома радо, баш зато је и купио ту књигу, али не могаше никако да је да Милени. Он је видео свој рачун у томе да та богата јединица Пантићева буде његова

жена; а кад му то већ рачун налаже, онда му и његови појмови налажу да та девојка, што ће се његовом женом назвати, буде просто као Атлагића злато што не зна »на чем жито расте«....

Милена га је испратила до капије и ту му је дала пољубац.

Он је ишао весело улицом и звиждукао. Био је потпуно спокојан. Помишљао је на богату же- нидбу и опрему девојачку и стварао слику свога будућег стана....

На ум му паде Пава.

— Шта ли је чича Мата с њом урадио! Ја сам му вала уступио лепо парче!... рече гласно и насмеја се.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

НА РАСТАНКУ

Уами овај нежни цветак,
Срце моје што ти даје;
На бајне га груди метни
Да ти каже љубав шта је?
Љубав ми је — цветић овај,
Што чаробне скрива дражи,
И што својим миомиром
Малаксале груди снажи.
А ти си ми нешто тужна
К'о јесењи листак свели;
Закити се цветом овим,
Да те тужну развесели.
Па, када се растанемо,
И настану дани чаме,
Ти мириши цвеће ово
И често се сећај на ме!...

Пирот.

Млађинац.

ГДЕ ПОМОРАЊЦЕ ЗРУ

од

Н. А. ЉЕЖКИНА

(Наставак)

XIX

Сутра дан се Коњурин пробудио с јаким болом у глави, сетно се свега, што му се синоћ догодило, па је казао:

— Е, баш сам подобро повукао тога проклетог коњака! А то је све због Нице, не било је! Ово је пи- јаначки град. Пијаначки и још карташки... Колико сам синоћ провео око те проклете вртушке. Чини ти се да је дечија забава а овамо толики новци одоше! Зрео чо-

век не би требао то ни да гледа, а камо ли да игра Али... све мисли на ђар. Тфу!...

Он пљуну, устаде из кревета и стаде бројати паре, које му синоћ Николај Ивановић предаде, као остатак од размењених пет стотина франака. Нашао је триста педесет и два динара и нешто ситнине.

— Дакле, сто четрдесет и осам франака посејаш у земљи где поморанце зру! рече он. — Јуче изјутра сам скоро толико на кољу изгубио. Ој, ој, ој, то је скоро триста динара на земљи поморанаца изгубљено! А то је око сто двадесет рубаља на наше новце. То ли је, дакле, та Ница! Ту ли се страћи дневно на зоо фран- пуских четвртака!... А шта ли ће бити даље? Не, ваља бегати одавде... Доста је свега!

Умивајући се, он изручи себи на главу пун лонац хладне воде, па се обуче, очешља главу и браду па тихо куну на врата од собе, где беху Иванови, да би дознао, да ли су они устали.

— Ходите, ходите! Ми већ чај пијемо! чуо се изнутра глас.

— Чај? А од куда вам то? у чуду запита Коњу- рин, кад уђе у собу. — Овде нема самовара.

— Измислили смо га, одговори Глафира Семјоновна, иза чајнога сточића. — Видите, дали су нам мелхио- ров чајник и спиритну лампу. Ми смо у чајнику узва- рили воду, а у чаши — чај, па смо га покрили малим тањиром, место поклопца. Отуда и разливамо чај. А толико сам говорила лакеју да ми да два чајника, — па ништа. Заварили смо наш чај, што смо понели из Пе- трограда.

— Дивота, дивота! Па онда дајте ми једну чашу, и то — што јачега чаја. Чудо, како се осећам од синоћ- нице, рече Коњурин и седе за сто.

— Да, лепи сте јуче били...

— Ћутите и не помињите! уздахну он. — Тре- бало би ме излемати, овако стара лудака!

— Па сте још и даму себи нашли да вам прави друштво! А где сте је нашли?

— Нисам је ни тражио... сама се понудила, рече збуњено Коњурин.

Настаде говор о синоћњем губитку.

— А знате ли да сам и ја више од двеста франака изгубила? рече Глафира Семјоновна. — Узела сам, ба- јаги, вашу кесу на чување, да вас од губитка сачувам, а овамо сам сама ваше новце упропастила. Никола Ива- новићу! подај Бога ти тај новац за ме.

— Нема разговора, ово је карташка пећина, одго- вори Коњурин.

— И то још каква! Карташка и пљачкашка пећина! Овде су сами лопови и пљачкаши.

И Глафира исприча све, како је нека старчина при- грабио себи њен добитак; како је банкар два пута оспо- рио њено право, па јој није предао добитак.

— Ето видите, а овамо велите да је Ница аристо- кратско место, рече Коњурин. — Знате ли да не марим више ни да погледам те игре. Што да се правим луд? Зрео човек а овамо окупио којекакве детињарије. Није ли то срамота?

— Не, не! Данас ћемо на празник ивећа. Зар сте

ви заборавили да смо купили билете, да гледамо, како ће се на булевару тући цвећем?

— Па и то је нека будалаштина, примети Николај Иванович.

— Шта ћемо, кад је већ мода таква? С ким си, онаки си. Та игра бар није опасна, одговори Глафира.

У томе се зачу лак ударац у врата.

— Антре... викну Николај Иванович на задовољно погледа жену, што је избацио ту француску реч.

Уђе домак с наполеоновском брадом и писаљком за ухом, поклони се и поче говорити нешто француски. Говорио је дуго. Коњурин и Николај Иванович ако и нису ништа разумеваали, — слушали су и гледали му право у зеницу. Слушала је и Глафира и такође није разумеваала ништа.

— Глаша? Шта ће овај? Запита жену Николај Иванович, климајући без прекида главом.

— Опет нешто на рачун доручка и ручка у гостионици. Вели, они имају таблџот.

— Видиш ти њега... Вуј, вуј, мусје... Знамо... И кад буде требало доћи ћемо.

— Жали се, што синоћ нисмо ручали у гостионици.

— Ене сад! Кад смо дошли у нови град, ваља пре свега гостионичне обичаје.

— То оно и јесте... Сад разумем у чему је ствар. Замисли, он вели, да ако ми ни данас не будемо код њега на храни, он ће додати на цену собе.

— Шта каже? Је ли он при себи? Нон, нон, мусје... ми нећемо тако. Реци му Глаша да ми нећемо тако! Шта је он смислио, видиш молим те? — Хотела је бар овде много, па ако он подигне цену, ми ћемо прећи у други хотел. Ако је волези, онда волези, а ако није волези, онда како хоћете. Компрене?

— Ама шта ти ту торочеш, он те не разуме.

— Како не разуме, кад ја узимам страну реч? Пеје анкор нон. Дежене и дине такођер нон, рече Николај Иванович Французу одмахнувши притом руком, и настави: — Ако хоће нека разуме. А сад му ти објасни све, како треба.

— Мани га се! Да му учинимо по вољи, да доручкујемо данас овде. Биће јевтиније него у ресторану. Вели, доручак стаје свега три франка.

— Е, нећу подлацу да учиним по вољи. Шта они нама по вољи чине? Ми њима и „вив ља франс“ и све тако; а они нама ни други чајник за чај не дају. Срамота! У чаши чај заварујемо. А шта то значи? А, мусје? Зар ви не можете Русима ни два чајника да дате? — Запита Николај Иванович Француза мигнув оком на заварени чај у чаши, — а овамо говорите о руско-француском јединству. А, ако је јединство онда сте ви обавезни за Русе самоваре држати, и карнисовске чајнике за варење чаја.

— Па шта да му кажем? пита Глафира Семјоновна.

— Та, нек иде до ђавола! доручковајемо овде. Нај-после овде нећеш наићи ни на какву вртушку. Иначе, ако пођемо да тражимо ресторан, наићи ћемо на вртушке, пресече ствар Коњурин.

Николај Иванович се није противио.

— Вуј, вуј!... Ну, деженон ожудјум ше ву, климну главом Глафира на Француза.

Овај се поклони и оде.

(наставиће се)

ЉУБАВНИЦИ

— МАТИЦА СЕРАО —

Непотпун љубавник

(ЋУСТИНО МОРЕЛИ)

Ана овако прича:

Љубав, којом ме љубљаше Ћустино Морели, била је дуго моја тајна утеха и мој тајни понос. Ја сам са својим мужем била потпуно несрећна жена. Беше то једна од оних интимних и неисцрпних брачних несрећа, што носе најгори облик, што доводе у искушење највећу женску трпељивост и што најчвршћу душу лишавају сваког појма о правди. Мој муж не беше ми само неверан, беше ми простачки неверан; није му било довољно да према мени буде неучтив, требало му је да буде и грубијан; у његовом срцу не беше ни трунке нежности. Својим тиранским, гнусним и суровим понашањем одбијао ме је од себе. Ја сам му, чини ми се, била личност коју је највише мрзео на овом свету. Патила сам безгранично, а стидела сам се што патим. Нисам била рада да свет дозна мој живот, те сам брижљиво крила све своје јаде, чувајући, да осем среће не изгубим и свој женски понос. Једина личност, која ми је у то време помагала да своје муке лакше сносим, беше Ћустино Морели. Он је знао све. Ја му не казивах ништа, из поноса, али он је, ипак, имао тачну меру свих мојих мука. Знао је све, *израније*. Кад сам хтела да се удам за свог мужа, сви одобраваху мој избор; једино Ћустино Морели побледео је кад му је то речено, мргодио се увек кад год би му се споменуо тај брак, покушавао је да ме одврати, али није могао да сломи моје слепо упорство, отпутовао је, нестало га је и вратио се тек на годину дана после нашег заручења. Доцније, ја му горко пребацивах за његово бегство; пребацивах му што ме је предао у руке бесна и покварена човека. Још се сећам бола што се огледао на његовом лицу после тога мог пребацивања. Кајаш се што сам то чинила, јер тада први пут осетих, да је срце Ћустина Морели било и сувише слабо, осетих да ми је ваљало штедити га. Али за што да ме не спасе, кад је могао? Он ме је љубио, није требао пустити да паднем у попор јада. После тога остајаше му само, да балсам своје љубави лева у моје неизлечиве ране, не би ли ме што мање бридиле.

Тако је његова љубав била скривен, мио, чист балсам. Ја га виђах ретко, Ћустина Морели, јер мој муж је сумњао у њега, исмејавао га је, а ни он се није радо дружио с мојим мужем. Па и сама ја, тако ми свете и нежне Ћустинове љубави, мрзех да видим та два човека заједно. Али издалека, растављени данима, недељама, па

и месецима, ја знађах добро да будно срце Ђустина Морели беше моје, толико моје, да ми га не могаше одузети никаква жена, никакво време, никакав размак. У најсуморнијим и најтежим часовима свог брачног живота, кад је изгледало да сам била лишена сваке нежности, милоште, сажаљења, у страховитим кризама и мучним немоћима, помисао да ме љубљаше Ђустино Морели, тихом, нежном, сталном и истинском љубављу, враћаше ми сву моју испрљену снагу. Кад и кад сред бих га после тих ужасних периода, и он би ми се учинио онакав каквог га гледах у својим сновима, добар, срдчан и умиљат. Кад би се средли на само, он би ме мило и сакаљиво погледао, узео моју руку и, не стежући је, лако пољубио врхове прстију, зовнуо ме именом, ништа више, али таквим умиљатим, љубавничким гласом, да ме тај глас, та реч, та милошта увијаху у атмосферу најчистије љубави. Он би се са мном мало разговарао: задовољавао се да ме гледа с бескрајном нежношћу; слушао је мој глас и уживао у њему као у каквој тајанственој музици, коју разуме само његова душа; а ја, гледајући тог ретког љубавника, не говорих му ништа о својим патњама, хтедох да уживам у томе тренутку узвишене утехе. Појимах да је он читао у мојој души и да му беху познате моје најтајније мисли. Ако бих била тужна, покушавала сам да то скријем; и учинило би ми се да сам ту своју тугу добро скрила, али одмах за тим видела би је магички пренесену на њега. Ох, он је знао све, издалека, ма да му ја не причах своје несреће, ма да му не писах о томе ни једне речи! Кад би ме, после дужег одсуствовања, видео, узео би ме за руку и рекао с бурним саучешћем према мојим боловима, које је називао:

— Јаднице, јаднице!

Ја плаках, кад год бих чула ту реч. Он ми не би рекао ништа више, оставио би ме да плачем и брисао ми сузе својим руцем, милујући благо моју косу, као да ме благосиља. Ништа више. Моје су сузе полако усахњавале, душа ми се умиривала и ја још једном појимах, да је љубав Ђустина Морели била једина моја утеха. Враћаше се кући умирена, с новом снагом у себи и с веселим сјајем у очима. Мој муж ме гледаше неповерљиво, а његово неповерење проузроковаше му гнев, а у том гневу се порађаху они дуги или кратки призори што беху отров мог живота. Али шта је то марило? Ја имађах противотров. Верујући у узвишену љубав, којом ме љубљаше Ђустино Морели, знајући да на овом свету, на овом широком свету, пуном јада, има неко ко ме воли, ко ме обожава жртвујући самог себе, ја одговарах свом мужу леденом равнодушношћу. Мој муж би ме се окануо; ја бих отишла у своју собу, зарипала се с устима у узглавља да могу шапутати мило име онога што беше мој спаситељ. Цела моја душа расплинула би се тада, усхићена нежном захвалношћу према тој милостивој љубави што беше животни сок целе моје снаге. Не знајући како да дам свом срцу одушке, стадох му писати дуга, збуњена писма, која више пута морадох цепати, не пославши му их; ретко кад испадало ми је за руком да му које упутим. Сентиментално нагађах издалека какав ће утисак на њ учинити доказ, да је Анино срце његово и да му се вазда и увек пре-

даје с одушевљењем. Али моја сентиментална нагађања нису се ни у колико испуњавала. Ја га не виђах у скоро. Он ми не одговараху никад. Не знађах ништа. Заборављаш на своје писмо. Кад бих се, каквим пуким случајем, састала с њим, не бих му рекла ништа, срећна што сам само крај њега. Осећах да га моја бујна природа малко жалости, те се умеравих. Па онда наши осећаји беху и сувише племенити и узвишени, а да би их расипали у тренутцима испуњеним љубављу. Шта више наша љубав била је без дела. Виђали смо се и сувише ретко, те немађасмо кад бавити се свакодневним стварима. Говорасмо о љубави, тихо, умиљно, с образливостима лица, која много пате, која се боје да пате; и у сваком његовом погледу беше толики душевни излив; у његовим рукама, што држаху моје готово не стискајући их, бејаше толика силна наклоност; у његовом гласу беше толика бујина љубави — да ја заборављаш целу прошлост, да више не страховаш за будућност, и осећах се потпуно срећна покрај Ђустина Морели. Силна туга свила би ми се у срце, кад год бих се растала с њиме, и у колико је време пролазило та туга је бивала све силнија; тек што би отишао, а мене би обузео страховит осећај празнине и смрти. Али он је одлазио од мене, како је изгледало, миран и без бола, па пошто ме је љубио, ја говорих себи, да је сама та његова мирноћа примерна и чиста, да једино његова душа појима љубав у узвишеном облику. Кад остајаш сама, размишљаш како ме је Бог везао за мрска ми човека, који ме презираше; како је за мене умрла свака срећа и нада, али како у накнаду за то имам, у потаји, најлепши облик љубави што га може бити у ограниченој и бедној природи човечјој, и како могу да се поносим с љубављу Ђустина Морели као с највећим благом на свету.

Али, из тог душевног одушевљења, што га тако брижљиво прикриваш, роди се у мени ватренија жеђ да видим човека, који ме љубљаше и кога љубљаш, да сам крај њега, да живим онде где живи и он. Моја кућа и мој муж беху ми мрски, одвратни; а у својој машти гледах сунчев сјај, радост, милошту и уживање само онде где беше Ђустино Морели. Почех га тражити чешће, а кад бих га нашла, с изразом оне његове бескрајне нежности, видела бих у њему мученика. Одмах сам се кајала што сам га тражила. Питах га:

— Јесам ли учинила рђаво, што сам те потражила?

— Не, душо, учинила си врло добро — рекао би умиљато.

Али и та умиљатост била би тужна. Можда је страховао за мене.

— За што ти није мило што сам те потражила? — питах га опет.

— Мило ми је.

— Не, не, није ти мило!

— Ох, Ана, не говори тако.

— Па онда ако ти је мило, видећемо се и сутра.

— Да... — рекао би он после једног тренутка снебивања.

То снебивање тровало је моју радост. Ја сад опажах у њему оно, што пре никад не опажах, а то је непрестано колебање, немир, који није могао да угуши.

— Од чега се бојиш? — питах га, гледајући га у очи.

— Ни од чега, душо — одговорио би ми, зверајући унаоколо, да би избегао моја испитивања.

— А волиш ли ме, волиш ли ме?

— Обожавам те — одговорио би он тихим, искре-ним гласом, који је долазио са дна срца. Али ја поста-јах све нестрпљивија. Не могах проживети ни један дан, а да га не видим. Према свом мужу немах више ни-каквих обзира, и желех, да и он, Ђустино Морели, тај нежни и умиљати љубавник, уништи све своје обзире.

— Не могу — рекао би ми он, тихо, умиљато, е да би ублажио то своје упорство.

— За што не можеш?

— Не знам, али не могу, Ана. Долазити у твоју кућу, где је он, врло ми је несносно.

— Онда ме не волиш!

— Ана, волим те неограничено.

— Није истина. Да ме волиш, дошао би ми. Дођи сутра, дођи...

— Ана, не могу.

— Не волиш ме, не волиш ме! Да ме волиш, до-лазио би увек да ме видиш.

— Ја умем да те волим и издалека.

— Не патећи од даљине?

— Не патећи.

— Пошто имаш другу љубавницу? — рекла бих му огорчена.

— Не грешу душу, мила. Ја обожавам само тебе.

— Онако, кроз сфере, као звезде?

— Тако — рекао би он, с толиком племенитошћу, да ја одмах сматрах себе као најпростију међу најпро-стијим женама.

У то време, својом кривицом, дакле — доцније до-знах да је било кривицом Ђустина Морели — ја почех мутити извор сваке своје утехе. Докле ми се пре свака његова нежност чинила као богата милошта, што ми је пружа судбина, — сад више не бејаш задовољна. Он је још увек био исти човек, љубио ме је још увек љубављу пуном саучешћа, поштовања, дивљења, обо-жавања, али ми се чинио хладан. На послетку ја бејаш млада, лепа, елегантна, многи ми се удвараху, јер нечовечно поступање мога мужа са мном било је по-знато, и ако ја то најбрижљивије скривах, те непрестано осећаш око себе мирис тамјана, што су га млади и леви људи палили жудећи за мојом љубављу. Ђустино Мо-рели чинише ми се хладан. Бурна страст Нина Стресе према Грацији, мојој пријатељици, испуњаваше ме ра-дозналошћу и завишћу. Упоређујући Нина Стресу са Ђустином Морели ја долажах до све већег уверења да мој љубавник — а зар он беше љубавник? — не осећа према мени онако снажну и живу љубав, какву човек осећа кад је млад, кад је крв топла, кад вам се жена већ предаје својим срцем.

— За што си тако хладан? — питах га готово сваки пут.

— Хладан, чини ти се?

— Не чини ми се; хладан си.

— Нико те не може љубити више од мене, Ана.

— Немој се хвалити. Ти ме љубиш мало.

— Ђути, душо, ђути.

— Ја ти се не допадам — додавах ја.

— Нико ми се не допада више од тебе, кунем ти се!

— Не верујем ти!

— Шта да чиним, па да ми верујеш? — рекао би ми он тужно.

— Не знам — одговарах му хладно.

На сваком новом састанку био је све тужнији и моја душа се ледила. Понеки пут спазила бих га како ме гледа тужно, патећи не знам од какве чудне и не-познате болке. Његов глас бејаше туп, док би са мном разговарао; највише је, пак, ћутао, удубљен у себе.

— На шта мислиш, љубави?

— Не мислим, сањам, мила.

— Шта сањаш?

— Један једини сан, твоју љубав, Ана.

— А зар је немаш овде, пред собом, стварну, живу, топлу?

— ...Да — изустрио би после кратког двоумљења.

— Шта? зар више волиш сан?

— Можда — прогунђао би у кратко.

Међу тим у мени је буктео живот. У мојој кући и с мојим мужем беше крај сваком стрпљењу, сваком обзиру. Веза с тим човеком постајаше ми несносна, и сав онај јед, што се прикупио на дну мога срца, прет-ворио се у победоносно оружје. Ја сам хтела да имам свој део милоште, љубави, уживања, бејаш сита суза, јада и болова. Докле се Ђустино Морели заносио пес-ничким визијама, у мени су пламтели сви инстинкти живота и младости, устајући против бола. Мој љубавник — да ли он беше љубавник? — погледао би ме тада као уплашен, а на лицу би му се огледала бескрајна туга. Осећаш да у његовој души опадам, и докле ме је то једило, докле га сматрах као хладног сањалицу, песника нежне љубави, докле ме је пламена страст силно гонила ка њему, једином човечјем створу достој-ном моје љубави.

Његова дубока туга у часу кад је у мојој души вођена борба, коју је он познавао, беше увреда; али ја му то опраштах, јер сам га љубила, јер ме је љубио, јер је само један човек могао бити мој љубавник, а тај је човек био он, Ђустино Морели. Ту последњу, праву истину не рекох му. Бејаш жена. Живела сам у сферама узвишене љубави, те сам била навикнута на најлепшу и најзабранију духовну температуру. Ту истину, да је једино он могао и требао да буде мој љубавник, ја му, кунем вам се, не рекох, али то му је говорило све на мени; говорио му је сам живот својим топлим и запо-ведничким речма. Ја не знам шта се догађало у њему, колики је он сан престао сневати у свету нежних и чистих фантазија, како је поздрављив ту узвишену илу-зију, какав је расцеп наступио између човека и његових осећаја. Знам само, да је Ђустино Морели постао у истини мој љубавник, и да му је то задало силан бол.

Узвишени створ! Он је увек био мила душа, која ме обожаваше, која је дрхтала кад ја дрхтим, која је живела од мог срца, која није делила него осећала све моје патње, која не само да је утирала него чинила да пресахну моје сузе, која ми је доносила мир и ведрину;

увек и непрестано Ђустино Морели, који ми је помагао да живим, који, још, у свима тренутцима беше моја потпора и мој вођ. Али код њега је владала само бескрајна туга и угушени бол. Састанци што личаху на античке, строге и племените састанке, кад би само лаким додиром усана дотакао се моје руке, беху му утеха; а састанци на којима би имала да букти страст, на коју га позиваше глас љубави, бунили су га и вређали, ужасно вређали, реметили му снове и илусије.

Ништа вам нећу рећи о себи. Било би и сувише смело да спомињем своје осећаје у тој збрци што је настала у нашој љубави. Сећам се само да сам се у то време од најведријих, најузвишенијих и најсветијих осећаја пре носила у тријумф најмрачније страсти; сећам се да сам смртно презирала и себе и Ђустина Морели. Сећам се да једнога дана, кад сам видела свог љубавника највећма заљубљена, али готово глува према неопходно потребним дужностима страсти; кад сам највећма осетила да је Ђустино Морели несрећан што је постао мој љубавник; кад сам највећма разумела да се лепа и чиста душа тог човека осећа оскврнављена у својим сновима, сећам се да сам се тада осетила изгубљена, изгубљена.

— Ви сте, ваљда, већ назрели завршетак моје историје. Ја сам изневерила Ђустина Морели, бесно, сурово, немилостивно. Изневерила сам га с којим му драго човеком. Не питајте ме за име, сталек, године, лепоту. Човек који му драго! Нисам могла чинити drukчије, верујте! Осећала сам сав ужас свога злог дела, па ипак ми је било немогуће да га не учиним. На послетку, мислим да сам имала какав мрачни и сурови разлог што сам то учинила; али га не могах рећи сама себи. Ђустино Морели казао ми га је онога дана, кад се растајасмо за увек.

— Је ли истина да сте ме изневерили? — упита ме не дрхтећи, ма да му поштено лице беше бледо као крпа.

— Истина је — одговорих му отворено.

— За што сте то учинили?

— Не знам.

— Знам ја.

— Ви? Ви? Кажите ми, онда!

— За то што сам био непотпун љубавник, једна моја Ана.

— Па онда за што сте ме љубили?

— То не зна нико, нико.

Да, да, Ђустино Морели беше велика душа, велико срце, али њему, том непотпуном љубавнику имам да захвалим за све своје несреће.

с талијанског

Мих. Добрић.

ЗАНИМАЉИВЕ СИТНИЦЕ

Милијарда. — Рачун професора Карла Дифура, из Морге:

Петодинарци, наслагани један на други, у вредности једне милијарде, изнели би у висину 500 километара.

Дужина. Кад би нанизали петодинарце један до другог у вредности милијарду динара, добили би линију у дужини од 7400 километара. Готово три четвртине растојања од пола до екватора.

Тежина. Милијарда динара у комадима „Бог чува Србију“ представља тежину, коју би морало носити 100.000 људи, сваки човек по 50 килограма. Кад би ту милијарду динара хтели да транспортујемо железницом, требао би воз од 500 вагона, или дужина воза од три километара, или 25 возова по 20 вагона сваки.

Време. Да је од рођења Христовог неко почео бацати комаде од једног динара и да их је сваки минут, дану и ноћу, празником и радним даном, не заборављајући 29 фебруаре преступних година, до данашњег дана бацао ипак не би још побацао целу милијарду.

Та би се сума постигла тек 29 априла 1901.

Напослетку кад би човек хтео да уштеди једну милијарду, требао је да још од почетка хришћанске ере меће на страну сваки дан по 1444 динара.

Па сад пресудите да ли има милијардара!

Досетљивост. — Чувени француски сликар Миле († 1875) морао је у својој младости да се бори с великом невољом и с великом муком непадало му је за руком да по коју од својих слика прода. Тада је живео у једној великој кући на седмом кату и сликао је врло јефтино портрете.

Пошто се пентрање уз седморо степенице не свиђаше публици, њему паде на ум једна лукава мисао. Он прикова доле над вратима даску, на којој беше написано: „Овде се сликају портрети, по десет динара од комада, атеље на трећем кату.“ Кад би жртва дошла до поментог ката, нашла би ту други напис: „Портрети по десет динара, атеље је пресељен на пети кат.“ Пошто би се спрота муштерија стежући попела на пети кат, пала би јој у очи нова фирма, на којој беху речи: „Портрети по десет динара, атеље је због преправке на седми кат пресељен.“

Кад би муштерија већ дотле дошао, успео би се још уз оне двоје степенице, и марљиви уметник добијао би поручбине.

Пфуј, господине грофе! — Кад је цар руски Никола први ступио на владу (1825) осуђен је на смрт због неког тобожњег револуционарног писања државни секретар Тургенев, брат великог књижевника, док се налазио на путу кроз Француску и Енглеску, који пут беше предузео због поправке здравља. Све живо било је уверено да је он био невин. И пруски бивши министар барон Штајн беше дубоко дирнут судбином човека, с којим је од 1812 до 1815 пријатељевао. Једнога дана посети га на његовом пољском добру Капенбергу гроф Головкин, члан суда, који је Тургеневу судио. Чим су се састали, Штајн га упита озбиљно: „И ви сте Тургенева на смрт осудили?“

— Не могу да поричем — рече Головкин, коме је то питање било врло непријатно.

— Јесте ли га ви сматрали за злочинца?

— Не.

— Јесте ли акта брижљиво испитали?

— Боже мој, драги бароне, — гласно је збуњени одговор, — акта су била написана руским језиком, а вама је познато, да сам ја у иностранству француски васпитан.

— Дакле нисте ни акта разумели, па ипак сте га на смрт осудили?

— Та ми смо знали, да је Тургенев на путу, па према томе и обезбеђен.

Штаји устаде, намршти лице и узвикну узбуђено: »Пфуј, господине грофе — пфуј, господине грофе — пфуј, господине грофе!« За тим брзим кораком оде вратима, не удостојив Руса ни једног погледа, и оставивши збуњеног и постиђеног грофа сама. Овај је дахнуо тек онда, кад је из очију Штајново имање изгубио.

Интересан основ за развод брака. — Један од најређих бракоразводних процеса био је пре кратког времена у Чикагу, али није имао повољна успеха. Тужилац је већ подуже времена охладнео према својој супрузи, само није могао лако да нађе основа за развод брака. Али једнога се вечера деси нешто врло интересно. Тужилац уђе у једну мрачну собу свога стана, и у колико је то могао у мраку, примети женски стас (своје жене); он приђе тој особи и пољуби је, мислећи, да је то сестра његове жене. Она је пак мислила, да је то брат њенога мужа, па му је враћала ватрене пољупце. Тако су се љубакали неких десет минута у мраку, докле не познаде она свога мужа, а он своју жену. Томе је следовала врло бурна сцена, јер су њих двоје приметили, да те пољупце није једно другом наменило, већ она деверу, а он својој свастици. Тога ради оду обоје супружника пред конзисторију. Успеха као што рекосмо, није било. Једини је успех био, што се међу судијама, адвокатима, сведоцима и чиновницима расуо хомеричан смеј.

2

Како са осећају дављеници. — Американски листови објављују исказ једне жене, која је, после једне катастрофе на мору, најзад била спасена. Она се сећа вели, да је два пут потонула у воду, и знала је, да јој треба још и трећи пут да потоне — и тада би свему био крај!

Има доста других вероватних исказа, од којих је најинтереснији исказ адмирала Бофорта. Он, у своме писму д-ру Воластону, вели ово: „Док сам био још дечаком, пао сам с једне лађе у воду, и пре, него ми је дошла помоћ, био сам већ готово потонуо. Изгубио сам већ био сваку наду на спасење, и осећао сам, да почињем да се давим. Једва сам после два минута искочио из воде, али сам осећао, да би ми било пријатније да сам се удавио, него што сам се вратио у живот.“ Исти адмирал вели, да је чуо већ од више лица, која су била у таквом положају, да су се она исто тако осећала, као и он сам.

Венијамин Бордије помиње један случај, како је некакав матроз, којег су већ били покрили морски вали, ипак спасен, ма да је подуже времена лежао на броду потпуно бесвесан. Када је дошао к себи, рече, да је био на небу, и сматрао је за несрећу, што је повраћен у живот.

У спису »Confessions of an English Opium Eater« има један став, где De Quincey прича, да му је казивала једна рођака, како је, још кад јој је било девет година,

пала једном у реку. Већ се борила са смрћу, док јој у најкритичнијем тренутку није стигла помоћ. У том тајанственом тренутку видела је све своје већ давно заборављене доживљаје, али не један за другим, већ све у један мах; па и сви делови тих слика, који се одавно избрисали из њене памети, тада јој се живо репродуковаше у души.

Американски дентлман, К. А. Хартеј, изнео је недавно опис својих врло интересних осећања при дављењу. Он је лежао на дну реке у полубесвесности, и видео је око себе све своје сроднике и пријатеље како се купају у сузама. Све појединости из живота му, ређале су му се пред духовним очима, и то од детињства па на даље; није се осећао, да му је дављење задавало каквих непријатних осећања. Није могао да се покрене, ма да му тело није било леш, и ма да је у духу видео свој погреб, и чуо како се котрљају на његов сандук груде земље. У ушима му је зујало, као да звоне звона, а пред очима су му играле разне боје. За тим је настао небески мир и тишина; он се осећао врло добро, јер му је температура била умерена — ни хладна, нити пак топла. За тим је приметио, како се окреће у круг више земље. Најпосле га обузе стадиум потпуне таме и заорава, док се није пружило на обалу реке и подао врло непријатној процедури повраћања у живот. Све се те појаве састајале из овога двога: из понављања појединости из прошлога живота, и из неосећа никаквих непријатности.

У опште је народно мишљење (а оно није увек без основа), да је дављење врло пријатан начин умирања, а то потврђује и искази свију оних који су били на том тајанственом путу ка смрти, па се опет вратили.

206.

БЕЛЕШКЕ ИЗ КЊИЖЕВНОСТИ И УМЕТНОСТИ

Ђеновљанин Ђузепе Барике издао је ту скоро збирку кратких новела. Критика их особито хвали.

Хајнц Товоте: »Растанак« нова збирка новела. Ствари од особитог укуса и згодне за превод. Ми ћемо у ком идућем броју донети коју.

У Кракови Ст. Пжибашевски покренуо је са неколико младих књижевника месечни часопис на пољском језику »Живот«.

»Каин и Авељ« зове се драма шведскога писца Родеа, којом је у последње време јако изишао на глас.

Син ветерана драмског Хенрика Ибзена, др. Сигурд Ибзен покренуо је часопис и сакупио око себе за сараднике најбоље шведске писце. И отац му је сарадник. Лист се зове »Звогар«.

Садржај: * (песма) — „Циганче“ (наставак) — „На расанку“ (песма) — „Где поморанце зру“ (наставак) — „Љубавници“ — „Занимљиве ситуације“ — „Белешке из књижевности и уметности“.

Власници: Ст. М. Веселиновић и Павловић и Стојановић Штамп. Павловић и Стојановић дубров. ул. бр. 9. — Уреди. Ј. М. Веселиновић.

»Хајдмо!« рече краљ Јосиф.

»Не«, одговори Луј »ми смо хришћани и не смемо бити сујеверни. Ово место нећу напустити, док се на гробовима својих предака не помолим Богу.

»Господине настојниче«, окрете се он овоме, »хоћете ли отворити место, где ме очекују Хенрик IV. и Луј XIV. Настојник пође напред а за њим краљ и краљица. После пола часа вратили се. Повратак у Париз би праћен нерасположењем, и краљ Јосиф већ се покаја што је предложио овај поход до манастира.

»Шеснаест угашених свећа« понови краљица.

Шеснаест година доцније паде глава несрећног краља Луја XVI. на ешафоту, краљица гоњена сличном судбином замљаше у конзержеријском затвору, а неспретне руке санкилотекс нападоше прву Св. Дениса и бацише кости француских краљева у једну кречану.

С немачког
М. Ј.

НАЈЛЕПШЕ ПРОЛЕТЊЕ ЦВЕТЕ

САД СЕ САДИ

Зумбули за сакеније	1 ком.	40 п.д.
Зумбули „ банте дупе	1 „	25 „
Лале за сакеније дупе	1 „	5 „
Лале „ „ и банте	100 „	3 — дин.
Тацете за сакеније и банте	1 „	10 п.д.
Зеленкаде за сакеније дупе	1 „	10 „
Зеленкаде „ банте	100 „	3 — дин.
Крокуси за банте	100 „	3 — „

За унутрашњост плаћем поштом. Ко пошаље новац за робу у напред и 20 п. д. за препоруку, томе плаћем плаћеном поштом. Место повца примам марке таксене и поштанске.

Тодор Мраовић Београд
књ. Мих. улица.

ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА
ПАВЛОВИЋА И СТОЈАНОВИЋА
БЕОГРАД — ДУБРОВАЧКА УЛ. БР. 9.

Прима на израду све штампарске ствари и књиге повезује, тако исто прима на повез књиге и остало што спада у посао књиговезачки.

Да би наши трговци а нарочито новчани заводи добили што солидније и јаче повезане књиге, постарали смо се за добре и веште раденике, који ће књиге повезивати по бечком и енглеском методу.

ЦВЕТАРСКА ТРГОВИНА

ТОДОРА МРАОВИЋА — БЕОГРАД

Има сваки дан природних свежих ружа, камелија Бурђевка, караџина, зумбула и т. д.

Израђује:

Пукете деверске у најфинијим свиленим манижетнама;

Пукете за честитања прошевине, концерте и т. д.

Корпе разне елегантне од свежег природног и вештачког цвећа;

Пукете за прса у разним величинама и облицима;

Венце од свежег и природног лишћа и цвећа за погребе;

Венце уметничке од лавровог лишћа са траком и без траке;

Венце од природног сувог цвећа за погребе и у опште за гробове. Ово се цвеће на гробовима најдуже држи;

Палме разне величине природне, препариране у врло великом избору. Ове се палме не разликују од свежих;

Пукета макартових за украс салона, најлепше рапжирани од финог обојеног и бронзаног материјала.

Израда је најмодернија и врло укусна.

Услуга тачна и солидна. Цене умерене.

За унутрашњост плаће жељезницом и поштом брижљиво упаковано, тако, да путовање од 4 до 5 дана издржи цвеће потпуно свеже.

Адреса за телеграм: Мраовић Београд.

4, 3—10

ЦЕНОВНИК ШАЉЕ СВАКОМЕ БЕСПЛАТНО.

ВИЛИ В. ФЕЛДМАН

ТАПЕТАР

Дубровачка улица бр. 20.

препоручује своје огромно, и у Србији највеће стовариште

СОБНОГ НАМЕШТАЈА

са ценом 20% ниже по игде, а то е тога што је горе именовани тапетар имао ретку срећу, да за готов новац покупује у једној бечкој фабрици мебла, која је пресељена за Берлин, најфинију свилу, штофове и све што у делокруг тапетарског ресора спада; и према томе је у могућности да ове и целе 1899 год. конкурише свима тапетарима са горњим 20%.

Нарочито обраћам пажњу да се у мојој радњи продају **ТОНЕТОВЕ СТОЛИЦЕ**. У огромноме избору: салонски намештај и гарнитуре свилене, плинчане, штофане; златна огледала у разним величинама, мат и политирана огледала. Разне декорације, за салоне, спаваће собе, трпезарије у највећем избору политираних и мат.

Астала разних: никланих, емалираних и т. д. и т. д.

Стојановић, Штапи, Павловић и Стојановић дубров. ул. бр. 9. — Уреди. Ј. М. Веселиновић.